

Pomáhat v krizi ohroženým skupinám vytvořením nové nespravedlnosti je absurdní!

Dopad kompenzačního bonusu na samosprávy bylo v uplynulých týdnech nejskloňovanější sousloví. Podstatu problému lze shrnout jednoduše. **Očekávaný pokles sdílených daní je dále prohlubován tak, že kompenzace pro OSVČ, malé firmy a jejich společníky, z nichž samosprávy nemají prakticky žádné příjmy, je vyplácena z daňových příjmů ze závislé činnosti (zaměstnaneckých vztahů), které naopak představují významné daňové příjmy samospráv.**

Samotná konstrukce hradit kompenzace pro OSVČ ze zaměstnaneckých daňových příjmů je přinejmenším neobvyklá. **Rozpočty samospráv by takovým zásahem státu přišly o 16,5 miliardy korun.** Obce by byly chudší až o 12 miliard, kraje o 4,5 miliardy korun. Po ohromném vzepření obcí a měst, ale i krajů, vláda zveřejnila záměr, že propad nahradí dotačními prostředky. Jinými slovy, že **propad v rozpočtovém určení daní Vláda ČR plánovala nahradit dotačními toky směrem k samosprávám.**

Vláda tím porušila příslib svého předsedy, že příjmy samospráv nebudou kráceny zásahy do RUD¹⁾. Ostatně i ministerstvo financí uvedlo: „**Ministerstvo ani vláda v tuto chvíli rozhodně nebude navrhopvat žádnou úpravu rozpočtového určení daní v neprospěch územních samospráv. Obce a kraje se tak nemusí obávat o své zákonem dané příjmy,**“ a dále: „**Ministerstvo financí nechystá žádnou úpravu rozpočtového určení daní, která by šla v neprospěch obcí a měst. Investicemi samosprávy podpoří hospodářský rozvoj nejen svého regionu, ale i celé České republiky.**“²⁾ Propad v RUD pro samosprávy o 16 miliard však jednoznačně svědčil o opaku.

I pokud by došlo k plnému nahrazení prostředků RUD dotačními toky, nejednalo by se pochopitelně **o totožné finanční prostředky s ohledem na jejich správu.** Na peníze, které samosprávám plynou z RUD, mají obce a kraje zákonný nárok. Oproti tomu samospráva nemůže ve svých rozpočtech počítat s dotacemi, které jsou nenárokové. Z pohledu řádných hospodářů, kterými obce jsou, by se jednalo o nebezpečný a nezodpovědný krok. A je zde ještě další významný rozdíl. Zatímco prostředky RUD samosprávy užívají v souladu se zákonem o obcích, zákonem o krajích, příp. zákonem o hlavním městě Praze, dotační toky podléhají celé řadě byrokratických povinností. **Také proto jsme nemohli souhlasit s dotacemi, které měly nahradit sebrané finance,** byť podporujeme, aby stát pomohl rozvíjet ekonomiku i skrze vypsání dotačních titulů. **Vláda nakonec souhlasila s tím, že státní rozpočet přispěje každé obci nárokovou a účelově nezavázanou částkou 1200 korun na obyvatele.**

Obce a města byly úspěšné, protože táhly za jeden provaz! Dokázaly vyvést černé vlajky, poslat parte za své ohrožené investice, mluvit s poslanci a senátory. To všechno vytvořilo ohromující jednotný tlak samospráv na vládu, která nakonec kompenzace pro obce také schválila. Zarážející je, že kompenzace se netýkají krajů. SMS ČR to pokládá za chybu. Nicméně stanovisko většiny hejtmanů bylo takové, že se kraje dohodnou s vládou na jiné formě náhrady. Pro SMS ČR je i tak vybojování kompenzací pro obce velkou satisfakcí a potvrzením faktu, že vláda udělala zásadní chybu, když proti shora uváděným příslibům sáhla nad rámec poklesu do sdílených daní (RUD).

Na druhou stranu musím ocenit, že nakonec tuto chybu napravila a umožní obcím a městům investovat a pomoci rozvíjet regionální ekonomiku, což je v této době naprosto zásadní.

Děkuji vám všem, kdo jste nás v zápase o rozpočty obcí a měst podpořili. Bez vašeho zapojení bychom tohoto skvělého úspěchu nedosáhli.

Stanislav Polčák
předseda SMS ČR

1) <https://www.smocr.cz/cs/novinky/a/smo-cr-ziskal-prislib-premiera-investice-obci-jsou-prioritou-vlada-proto-nebude-kratit-rozpocetove-urceni-dani-a-nasmeruje-dalsi-dotace-obcim>

2) <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/obce-a-mesta-mohou-bez-obav-investovat-d-38249>

Sněmovna schválila daňový balíček! Obce dostanou 1200 korun na občana SMS ČR bylo hlavním tahounem změn!

Každá obec dostane jako kompenzaci 1200 korun ze státního rozpočtu na občana. Senátní návrh schválili v úterý 16. června poslanci. Peníze mají být kompenzací za bonus pro OSVČ, který byl hrazen z rozpočtového určení daní, tedy i z peněz obcí a krajů. Pro kraje zatím peníze nejsou. Za přijetí senátního návrhu demonstrovalo na Malostranském náměstí kolem 200 zástupců obcí z celé republiky. Apelovali tak na sněmovnu, aby návrh podpořila. Akci zorganizovalo Sdružení místních samospráv ČR společně se Spolkem pro obnovu venkova ČR a Svazem měst a obcí ČR.

Na Malostranském náměstí měli starostové nakonec důvod k radosti!

Starostky a starostové s vlajkami svých obcí vyslali z Malostranského náměstí zákonodárcům jasný vzkaz. „Věříme, že nás do oken malostranských paláců bylo slyšet,“ zaznělo z pódia. „Shromáždění organizujeme, protože víme, že samosprávy si další rozpočtovou dietu už nemohou dovolit!“ volali. Předseda SMS ČR Stanislav Polčák přečetl Malostranskou deklaraci, tedy společnou výzvu samospráv vládě a parlamentu. Jde v ní zejména o posílení financování samospráv a přizvání zástupců samospráv do Legislativní rady vlády. „Starostové a starostky jsou hrdinové všedního dne,“ řekla poslankyně Věra Kovářová a vyjádřila naději, že vláda a parlament s pomocí nezapomenou ani na kraje.

Obce by měly dostat celkem 12,8 miliardy korun. „Krajům by výpadek měl nahradit státní příspěvek ve výši 12 miliard korun na opravy silnic a další příspěvek na sociální programy,“ řekla poslankyně ministryně financí Alena Schillerová.

Protikrizový daňový balíček schválila sněmovna většinou 179 hlasů, a to i včetně pozměňovacího návrhu senátu, který obcím a městům rychle nahrazuje výpadek příjmů způsobený vládním zákonem o kompenzačním bonusu. „Oceňujeme iniciativu senátorů i krok poslanců, kteří jejich pozměňovací návrh schválili. Samosprávy díky tomu dostanou peníze do svých rozpočtů rychleji a bez zbytečné administrativní zátěže,“ přivítal výsledek hlasování Stanislav Polčák.

Celé znění Malostranské deklarace najdete na webu smscr.cz.

Na můj otevřený dopis reagoval premiér esemeskou, že neberu telefon, říká v rozhovoru starostka Větrného Jeníkova Martina Lisová

Starostové zvládli nouzový stav a vláda se jim za to „neodměnila“ poděkováním a podporou, ale škrtnutím příjmů, místo aby našla peníze na bonusy živnostníkům výhradně ve státním rozpočtu. V médiích se střídali starostové i hejtmani, kterých se novináři ptali, o kolik peněz přijdou a jaké investice se kvůli tomu zbrzdí. Výrazně zapůsobilo vystoupení starostky Větrného Jeníkova Martiny Lisové, která vládě zaslala otevřený dopis. Co ji k razantnímu postoji přimělo a jak je dnes spokojená s rozhodnutím vlády, že obce by nakonec měly dostat od státu 1200 korun na jednoho obyvatele?

Paní starostko, zdá se, že boj jsme vyhráli. Podle rozhodnutí vlády mají obce nakonec dostat od státu 1200 korun na obyvatele, což má nahradit ztrátu související s financováním kompenzačního bonusu pro osoby samostatně výdělečně činné a společnosti s ručením omezeným. Co vy na to?

Primárně bych si přála především to, aby obce se státem nikdy nemusely vést jakékoli boje. Je to, jako kdyby bojovali občané se svými zastupiteli nebo třeba žáci s učiteli. Přesto jsem samozřejmě ráda, že o tuto část peněz obce snad nepřijdou. Ale co kraje? Důležité je také připomenout, že se nejedná o žádný dárek od státu, ale o finance, se kterými obce ve svých rozpočtech počítaly a pak bohužel bez varování musely přestat počítat. Uvidíme...

Důrazně jste vystoupila s výhradami k propadu příjmů obcí kvůli výplatě kompenzačního bonusu pro živnostníky a jejich náhradě dotacemi. V otevřeném dopise jste kritizovala způsob, jak se k vám vláda chová. Co konkrétně vám vadilo?

Důrazně jsem vystoupila hlavně proto, jakou formou k tomu došlo. Ve svém otevřeném dopise jsem se snažila popsat zejména beznaděj a bezmoc představitelů především malých samospráv, které všichni denně prožíváme.

Víte, sleduji to všude kolem sebe, mezi starosty, zastupiteli i občany. Představitelé našeho státu buď netuší, nebo záměrně zapomínají, že v čele více jak 6000 obcí nestojí vystudovaní či snad rození starostové. Starostové jsou lidé, kteří mají své občanské povolání, vzdělání, obor, kterému se dosud, často úspěšně, věnovali. Přesto se rozhodli věnovat svůj čas, energii, své znalosti a schopnosti službě, jež má často pramálo společného s tím, co umí perfektně. Znamená to, že obětovali svůj komfort za službu lidem, kteří budou vždy částečně nespokojeni; za zodpovědnost, kterou žádný z představitelů nad námi nenese v takovém rozsahu; za finance, které za množství odpracovaných hodin vydělají kdekoli jinde. Jejich osudem je nekončící cesta do neznáma. Každý den se učí být právníky, řediteli škol, ekonomy, dotačními specialisty, ale i mluvčími, spisovateli, zahradníky, stavaři, projektanty, síťáři, ajťáky, ... A většinou to dělají s láskou a nadšením.

A odměnou těm bláznům, kteří tuhle službu chtějí dělat, protože mají pocit, že místo, kde žijí, mohou odevzdat něco ze sebe sama, je nekomunikace ze strany státu se všemi důsledky, které se promítají do každého dne na obci.

V návaznosti na svůj dopis jste vystoupila v pořadu Události, komentáře (2. 6. 2020), kde jste opět vyzvala vládu, aby se starosty konečně začala komunikovat a přestala lhát, místo aby je premiér obviňoval z kampaně. Jaké reakce jste na vaše vystoupení zaznamenala? Překvapily vás v něčem?

Reakcí bylo obrovské množství a já za každou jednu ze srdce děkuji. Dokonce více reakcí bylo na ten dlouhatánský dopis, než na televizní vystoupení. Což bylo to první, co mě překvapilo. To množství lidí, kteří byli ochotni číst něco tak dlouhého, co se jich úplně bytostně netýká. Pak také to, že byli ochotni hledat moje telefonní číslo, můj email, aby mi osobně poděkovali a předali mi svůj příběh. A víte co? Mezi všemi zprávami a reakcemi jsem našla pouze čtyři, které byly negativní. Stalo se to pro mě nečekaným a obrovským závazkem. Především ale motivací nenechat tuhle zdviženou rukavici padnout. A hlavně důkazem, že pravda a slušnost jsou stále hodnotami, které mají sílu ve vnímání určité části naší společnosti.

Dostala jste na svůj otevřený dopis odpověď od adresáta?

Ano. Již ve čtvrtek 4. června jsem obdržela esemesku: „Zdravím muzku volat? Neberete telefon díky ab“. Pan „ab“ zavolal nakonec v neděli večer, těsně předtím, než na svůj Facebook umístil nové „Čau lidi...“ na téma prostořekých starostů, kteří mu kazí PR svými nepravdami. Kromě toho, že jsem byla pokárána za svůj hysterický dopis a za kampaň, kterou vedu (nejsem členkou žádné strany a ani kandidátkou na hejtmanku), jsem se dozvěděla o našich dotacích a o tom, že to hříště konečně na popáté bude! Tak uvidíme... Také jsem byla vyzvána, abych místo podobných dopisů plných nepravd raději přijela do Prahy sdělit, co potřebujeme.

Napsala jste také, že jediným spojením s vládními představiteli jsou pro vás informace z médií a od Sdružení místních samospráv ČR. Změnilo se od té doby něco?

Ano. Za to děkuji paní ministryni Dostálové. Ve středu 10. června jsme obdrželi e-mail s žádostí, abychom vyplnili dotazník s investičními záměry naší obce. Netuším ale, zda tuto zprávu obdržely všechny samosprávy, nebo jen ta naše.

Ministryně financí Alena Schillerová původně reagovala poměrně arogantně s tím, že samosprávy mají peněz dost a měly by se podílet na dopadech koronavirů

Starostka Větrného Jeníkova Martina Lisová je původní profesí učitelka. I ona svým otevřeným dopisem vládě přispěla nakonec k tomu, že obce dostanou od státu 1200 korun na obyvatele, což má nahradit ztrátu související s financováním kompenzačního bonusu pro osoby samostatně výdělečně činné a společnosti s ručením omezeným.

krize. Teprve poté, co se zvedl široký odpor nejen starostů, hejtmanů a opozice, slíbila vláda náhradu výpadku příjmů, které dosahují zhruba 20 miliard korun, dotacemi, které jsou ale nenárokové. Jak jste to vnímala?

Zažila jsem to již několikrát – když se měly rušit matriky, když Česká pošta tlačila na obce, aby si převzaly pošty na svá bedra v podobě „výhodné franšízy“ Pošta Partner atd. Kdybychom se neozvali, matriku ani poštu by již nejen naši občané k dispozici neměli. A komu by nadávali? Ponechávám bez odpovědi...

Pokud bych ovšem měla popsat, proč právě „kompenzace“ v podobě dotací zvedla takovou vlnu nevole, bylo by to dlouhé. Překvapilo mě, kolik lidí reagovalo s údivem, co vše je za jednou takovou dotací schováno. Kromě nenárokovosti je to především to, že malé obce nemají čas, lidi, znalosti a hlavně číslo na „ab“.

A proč že máme dost peněz? Protože plánujeme dlouhodobě a především tak, jak by plánovali naši občané v rámci svých domácností. Kdyby tomu bylo jinak, zastavila by nás nejen „bezpečná zadlužitelnost obcí“, kterou nám naše vláda stanovila, ale také ti lidé, kteří tu žijí a nechťejí žít v zadluženém státě, obci ani domácnosti.

Hovořila jste i o tom, že vás celá krize zabrzдила v investicích, které jste plánovali 30 let. Změnilo se to nyní novým rozhodnutím vlády? Jste nyní spokojená?

Pokračování na straně 4

Mám kolem sebe prima partu lidí. Poradíme si i za cenu toho, že budeme čelit v budoucnu těžkému rozhodování o prioritách v kontrastu s vypisovanými dotačními tituly. V naší obci je příliš mnoho projektů, na které je téměř nemožné získat dotaci – chodníky, zámek, obnova kanalizace a vodovodu, vnitřních rozvodů v budově školy atd. A ty budou muset počkat.

Řekla jste, že vás překvapilo, kolik lidí vám děkovalo za vaši „odvalu“. Že vyjádřit svobodně svůj názor není věcí odvahy. Z těch reakcí by se ale mohlo zdát, že dnes opravdu máme opět strach říkat, co si myslíme. Nebo ne?

Ano. Myslím, že se v této divné době díváme na vlastní odraz v zrcadle a hledáme v něm odpověď na otázku, kým jsme, kam jdeme a čeho se bojíme. Zapomínáme na to, že nemůžeme stavět naše životy pouze na povrchních hodnotách, okamžitým výsledku a komfortu. Abychom totiž mohli zažít dobrý pocit z toho předešlého, musíme to doplnit pevnými hodnotami, přemýšlením o tom, co se děje „za naším plotem“ a prací, která není vidět hned. Pak jediné má náš život a naše práce smysl. Strach je jen odrazem toho, že něco z výše uvedeného není v rovnováze.

Předpokládám, že toho bylo na vás v poslední době dost – nouzový stav, nyní

protesty obcí, černé vlajky... Chystáte se někam na dovolenou? Pokud ano, kam to bude? A na co se teď nejvíc těšíte?

Děkuji za tuhle otázku. Ale popravdě jsem vůbec neměla prostor nad tím přemýšlet. Mám tři děti, které jsou spolu s mým mužem stálými čekateli na to, kdy bude mít máma chvíli času. Těším se tedy na jejich blízkost, kdekoli. A taky mám velký životní dar, který jsem zdědila po své úžasné babičce Růžence: ráda čtu, učím se, hledám a stále po něčem toužím. Takže prožívám permanentní životní těšení.

Děkuji. Ať vás to těšení nikdy neopustí!

Marie Šuláková

Na naše území se v červnu vrátily tragické bleskové povodně

Po několika letech se na naše území vrátily bleskové povodně, které mají tragické následky. V množství škod výrazně přesahují ty z nedávných let.

Podle zdroje in-pocasi.cz se přívalové srážky vyskytují pravidelně každý rok. Při nich dochází k zatopení níže položených míst, sklepů domů či cest. V posledních letech jsme si ovšem mohli odpočinout od povodní, které str-

hávají domy, ohrožují nejen majetek, ale i lidské životy a vyžadují rozsáhlejší evakuace.

Naposledy se u nás povodně s oběťmi na životech vyskytly v roce 2013, kdy nejdříve udeřily plošné povodně po trvalých deštích a potom přišly i bleskové povodně. Počátkem letošního června se ovšem tragické povodně vrátily. V Olomouckém kraji zasáhly několik obcí a vyžádaly si minimálně jednu oběť. Způsobily ta-

ké rozsáhlé škody – přes půl miliardy. Další ničivé povodně zasáhly Pardubický kraj a okolí. Rozsah škod bude značný. Povodně si navíc vyžádaly další oběť. „Nelze říci, jestli nás opět čeká období s častějším výskytem bleskových povodní. Minimálně do konce měsíce ovšem bude jejich riziko vyšší, neboť povodí jsou po předchozích vydatných deštích nasycena,“ říkají meteorologové.

Zdroj: in-pocasi.cz, foto: Lenka Talácková

Blesková povodeň postihla v neděli 14. června krátce po poledni Rychnov, místní část obce Krouna na Chrudimsku. Obrovské přívaly vody během necelé půlhodiny rozvodnily Rychnovský potok, který se vylil z břehů a způsobil statisícové škody na majetku obce a občanů. „Evidujeme poničené místní komunikace, poškozené mostky, zatopené sklepy a studny, zničené ploty, zahrady a další škody,“ uvedl starosta Krouny Petr Schmied.

Pracovní skupina pro životní prostředí jednala o pitné vodě, půdě i šetrném hospodaření

Zajištění pitné vody pro občany České republiky, novela vodního zákona, ale i protierozní opatření v krajině a pozemkové úpravy byly tématem jednání Pracovní skupiny pro životní prostředí, zemědělství a podporu malého a středního podnikání SMS ČR, která se sešla ve čtvrtek 11. června v Praze.

Zejména o potřebě nádrží a projektů pro zadržování vody promluvil předseda Svazu vodního hospodářství ČR a generální ředitel státního podniku Povodí Vltavy Petr Kubala.

Vzhledem ke geografické poloze České republiky, jako střechy Evropy, by podle něj bylo vhodné kombinovat zadržování vody formou retence v krajině a akumulace ve vodních nádržích. Nedostatek vodního hospodaření Kubala shledává v absenci dlouhodobého plánu na republikové úrovni.

Ředitel Sdružení oborů vodovodů a kanalizací ČR Vilém Žák zdůraznil nezbytnost budování a oprav vodárenských sítí. Vysvětlil rizika zajištění pitné vody prostřednictvím vrtů, jež by měly být využívány pouze

v lokalitách bez přístupu k alternativním zdrojům z důvodu ochrany podzemních vod.

Příčiny degradace půdy a metody šetrného pěstování plodin představil vedoucí oddělení pedologie a ochrany půdy VÚMOP Jan Vopravil. Společenský vliv na rodinné farmaření s poukazem na administrativní tíhu dotací vysvětlil předseda Asociace soukromého zemědělství ČR Jaroslav Šebek. Malí zemědělci se často potýkají s degradací půdy. V protierozní vyhlášce proto navrhl zavést povinnost nahlášení půdní eroze s cílem nikoli zemědělce sankcionovat, ale poskytnout jim užitečné rady na opatření. Uvítal by užší spolupráci se SMS ČR v oblasti zemědělství a stavebního zákona.

Prokop Šulák a Otakar Bursa, legislativní analytici

Češi budou letos objevovat Česko. Zvládneme to?

Turistická sezóna v České republice bude letos jiná než ty předchozí. V návaznosti na „dobu rouškou“ očekávají samosprávy, ale také provozovatelé služeb daleko větší zájem o dovolenou v tuzemsku. Vypadá to, že letos zažijeme velký boom domácího turistického ruchu a Češi budou objevovat Česko. To by bylo moc dobře. Kam ale zavítat, co si nenechat ujít, kde to bude nejlepší a kde to ještě neznáme, jak se na turisty připravit, co jim nabídnout, jak je přilákat, jak všechno zajistit a na co ještě nezapomenout? Všechny tyto otázky turistů, provozovatelů služeb, ale i samospráv by se daly shrnout do jedné: Zvládneme to?

Téma

Letos nejspíš zažijeme velký boom domácího turistického ruchu, říká cestovatel po Česku Václav Žmolík

Rozhovor

Publicista, moderátor a redaktor Václav Žmolík doufá, že novináři budou tak bystří, aby turisty zvali i do méně známých míst, samosprávy tak pružné, aby vymyslely, jak na to, a lidé, kteří třeba přijdou o práci, tak snaživí a pracovití, aby se rozhodli třeba nabízet služby, které budou chybět. Jaká bude letošní turistická sezóna v Česku a na co bychom měli ještě pamatovat?

Vášim velkým tématem je „cestování po Česku“. Váš úspěšný rozhlasový a televizní cyklus má dokonce i knižní podobu. Nyní tedy pro posluchače na Dvojce objevujete lidi a místa, která stojí za to vidět. Máte alespoň přibližnou představu, kolik těch míst už jste navštívil?

Mám. Ale nemyslete si, že si vedu statistiku. Ono je to poměrně jednoduché. Pořad Po Česku, ať už v rádiu, nebo v televizi, vysílám dvacet let a skoro vždycky to byl týdeník. Stačí tedy dvaapadesát týdnů vynásobit dvacetí. Je to víc než tisícovka míst. I když je pravda, že tu a tam se někdy i vracím.

Jak se nyní změnil svět cestovního ruchu po „době rouškové“?

Netroufám si odhadnout. Mnozí, a já mezi ně patřím, si myslí, že letos zažijeme velký boom domácího turistického ruchu, že Češi budou objevovat Česko. A to by bylo moc dobře. Na druhou stranu, vzhledem k tomu, že jsme teď nikam nemohli, asi se spousta lidí těší i za humna. Já třeba do mé milované Vídně. (Ale tam se vlastně cítím skoro jako doma.)

Může nás dovolená v Česku uspokojit stejně jako ta v zahraničních destinacích?

Myslím, že ano. I když moře pochopitelně nemáme, a vysoké hory také ne. Ale jinak u nás snad nic nechybí. Památky máme skvělé, stejně

tak sbírky muzeí a galerií, dá se u nás najít nádherná příroda. A služby v turistickém ruchu se za poslední roky hodně vylepšily. Už není problém se u nás ubytovat, také restaurace jsou vesměs na dobré úrovni. (Jen nechtejte v některých regionech bezmasé jídlo. Nic jiného než „smažák“ neseženete. Škoda.) A nabídka v obou segmentech, v hotelnictví i ve stravování, je, myslím, dost pestrá a uspokojí i náročné zákazníky, což nebývalo. Jen ovšem teď všem podnikatelům v turistickém ruchu moc držím palce, aby „ustáli“ krizi kolem koronaviru a nedostatek pomoci od státu anebo bank.

Je vůbec stávající infrastruktura ČR schopna pojmout množství turistů, kteří asi namísto cestování do zahraničí zvolí ČR?

To je otázka. To si nejsem jistý. Doporučuji proto navštěvovat i méně známá místa, kde nejsou davy turistů. Nemáme u nás jen Český Krumlov anebo Pálavu. Co takhle zajet do Prahy? Ne, to není vtip. Myslím, že v těchto týdnech každého tuzemského turistu ceny v pražských restauracích a hotelech mile překvapí. Kéž by takové zůstaly!

Někteří starostové se obávají, že nezvládnou přívaly návštěvníků v létě. Říkají, že je to pokaždé nápor na nervy, a teď k nim dorazí asi i ta část turistů, která očekává zcela něco jiného, která je zvyklá na komfort u moře atd.

No, vidíte! A já zase doufám, že novináři budou tak bystří, aby turisty zvali i do méně známých míst, samosprávy tak pružné, aby vymyslely, jak na to, a lidé, kteří třeba přijdou o práci, tak snaživí a pracovití, aby se rozhodli třeba nabízet služby, které budou chybět. Co třeba pronájem vaší chalupy, chaty anebo přízemí v domě, které neobýváte?

Pokračování na straně 6

Neobáváte se, že řada gastro a ubytovacích zařízení skončí a v létě tak budou chybět? Jak mohou obce pomoci zachránit služby na venkově?

O tom už jsem mluvil. Bojím se toho. Proto říkám: Choďte do restaurací, jezděte po naší zemi, ať se věci co nejdříve vrátí do předkovidových poměrů. A jak vím, mnoho lidí, zejména mladších, takto přemýšlí a chová se podle toho.

Jaké produkty podle vás v ČR chybí na venkově?

Na co by se měl starosta zaměřit, aby dokázal využít turistický ruch ve prospěch své obce?

Asi nejvíc chybí různé služby. A poměrně velkou překážkou je pocit některých lidí, že budou pracovat jen od do a nejlépe někde v teple a suchu. A taky představa, že každý podnikatel si musí vydělat na drahé auto, anebo ještě lépe na dvě tři auta. Ve službách se pracuje, když je třeba,

bez ohledu na čas. A to se leckomu nechce. Navíc, ne každý zbohatne. A tak si umím představit mnohem více restaurací, kiosků a okének se zmrzlinou anebo třeba i domácími koláči, míst s prodejem čerstvé zeleniny a ovoce a tak podobně.

V Česku jsou v malých obcích opomíjena zajímavá místa – jak byste je propagoval, aby se zvýšila jejich návštěvnost?

Taková místa je třeba propagovat cíleně a hlavně dlouhodobě. To je jediný způsob, jak je dostat do obecného povědomí. Je chyba myslet si, že napíšu jeden článek a všechno se změní.

Víme o vás, že váš druhý domov je na chalupě v Českém ráji.

Jak tam vnímáte venkovský život?

Moc si s rodinou považujeme hlavně dobrých mezilidských vztahů a nezištných lidí, které máme ve svém okolí. Ctíme tradice a místní zvyky. A máme to tam u nás zkrátka rádi. A ještě jedna důležitá věc: Politika na místní úrovni, na rozdíl od té celostátní anebo ve velkých městech, funguje. Lidé na své představitele dohlédnou a ti jim opravdu musejí skládat účty. A tak to má být. Vůbec ze svých cest po Česku moc dobře vím, jak je v obci důležité, když v jejím čele stojí schopný a slušný starosta, který se dokáže obklopit týmem dobrých lidí.

Jste v Českém ráji nějak aktivní?

Anebo si tam jen odjíždíte odpočinout?

Snažíme se i s dcerou a manželkou, abychom byli součástí místní komunity. Moc si totiž považujeme, že u nás ve vsi se lidé nedělí na místní a luftáky a že na nás nikdo nekouká skrz prsty. Pořádáme tu každé léto koncerty, poslední čtyři roky dokonce festival Hudba z ráje. Dcera Karolína, která je operní zpěvačka, pravidelně zpívá v kostele i na dalších akcích, já tu mívám besedy.

Jaký jste chalupář?

Upřímně řečeno, jezdím na chlupu hlavně pracovat. Lépe se mi třeba píše u nás na statku než ve městě. Snažím si ale udělat čas i na zvelebování domu a zahrady. A hlavně vždycky říkám – a za tím si stojím, že za hodinu na chalupě si odpočinu víc než za celý víkend v Praze.

Děkuji za rozhovor a přeji krásné léto v Českém ráji!

Marie Šuláková

Turistický ruch v regionech

Ústecký kraj

Ústecký kraj chce turisty přilákat i do méně známých míst

Severozápad naší vlasti nemá, především z důvodu těžební činnosti v posledních desítkách let, u české populace na různých ustláno. Ačkoli se např. Pražané dostanou za hodinu jízdy do Krušných hor, Krkonoše nebo Šumava jsou nejen pro ně stále jasnou volbou. Ústecký kraj však už podnikl důležité kroky k tomu, aby nejen Krušné hory, ale také Dolní Poohří, České Středohoří a do jisté míry vyčnívající České Švýcarsko v blízké budoucnosti zdárně konkurovaly zavedeným domácím destinacím.

Celé čtveřici jmenovaných destinací totiž dali na Ústecku jasně čitelnou tvář a v celém kraji není místa, kde by chybělo ztotožnění s jednou ze čtyř oblastí. Z krajské úrovně se podařilo iniciovat vznik destinationálních agentur s cílem aktivně propagovat často dosud neobjevená a turisticky zajímavá místa. Hlavní síla přitom u drobných turistických

atraktivit není v jejich individuální prezentaci. Ta tkví v systémové činnosti agentur posilujících atraktivitu celé oblasti. Jakmile se pak turisté rozhodnou jednu ze čtyř oblastí navštívit, otevírá se prostor k prezentaci spíše drobnějších lokálních cílů. Při návštěvě Krušných hor se tak návštěvník dozví o všudypřítomných rozhlednách nebo např. o zámku Jezeří, který agentura CzechTourism letos zařadila do celorepublikového seznamu 42 tipů.

Turisté by ale neměli dominovat nad místními obyvateli

Velkou výhodou systematické práce s cestovním ruchem je také menší pravděpodobnost přetížení jednotlivých turistických atraktivit. Např. v okolí Pravčické brány nebo Jetřichovických stěn v Českém Švýcarsku o tom vědí své, a i podle starosty členské obce SMS ČR Kunratic (sousední obce zmíněných Jetřichovic) Pavla Kryštůfka není v žádném případě žádoucí, aby návštěvníci začali dominovat nad místními obyvateli. Turisté ale mohou být, zejména v menších obcích, nápomocni tomu, aby se v dané obci podařilo udržet některé služby – např. obchod či restauraci.

Vzhledem k současné situaci a předpokládanému zvýšení počtu osob plánujících dovolenou v tuzemsku mají kraje, ale také obce, obrovskou příležitost ukázat své bohatství. Troufám si říci, že právě Ústecký kraj je na tuto příležitost vzhledem k desetileté koncepční činnosti velmi dobře připraven.

Marek Komárek

Web Valašského Klobucka láká na to nejlepší, co území a obce nabízí

Bílé Karpaty přitahují turisty nejen díky krásné přírodě, ale také pozoruhodné historii, architektuře a srdečnosti místních obyvatel. Tradice a kultura tu na vás dýchne v každé obci. Tady ucítíte vůni typických valašských pochoutek. Tohoto bohatství jsou si místní dobře vědomi, a proto vznikly nové webové stránky www.valasskeklobucko.cz, na kterých zájemci najdou informace užitečné jak pro obyvatele, tak pro návštěvníky. Více vysvětluje v rozhovoru předsedkyně mikroregionu a zároveň krajská předsedkyně SMS ČR Eliška Olšáková.

VALAŠSKÉ
KLOBUCKO

Envicentrum ve Vysokém Poli

Stránky spustilo Sdružení obcí mikroregionu Valašské Klobucko. Můžete toto sdružení představit?

Sdružení vzniklo jako volný svazek obcí již v roce 1999. Nachází se na česko-slovenském pomezí ve Zlínském kraji. Jeho cílem je udržovat a zkvalitňovat tradičně dobrou vzájemnou spolupráci v oblasti regionálního rozvoje. Členské obce pořádají společná setkání a akce, také připravují a realizují společné projekty v oblasti infrastruktury, cestovního ruchu atd. Mikroregion sdružuje dvě města (Valašské Klobouky a Brumov-Bylnice) a 20 obcí (Drnovice, Haluzice, Jestřabí, Křekov, Loučka, Návojná, Nedašov, Nedašova Lhota, Petrůvka, Poteč, Rokytnice, Šanov, Štítná nad Vláří-Popov, Študlov, Tichov, Újezd, Valašské Příkazy, Vlachova Lhota, Vlachovice a Vysoké Pole). Partnerství obcí v mikroregionu je pro nás důležité, protože společně dokážeme vytvořit pro turisty atraktivnější nabídky.

Váš web je velice povedený. Co na něm najdeme?

Web www.valasskeklobucko.cz se věnuje čistě území mikroregionu. Přináší obyvatelům i turistům přehled zdejších turistických cílů – historických, architektonických a přírodních zajímavostí, muzeí, rozhleden či naučných stezek. Najdete tu také přehled restaurací a ubytování, sportovních možností a wellness. Oblíbené jsou i tipy na výlety s atraktivními fotografiemi a kalendář akcí. Turisté si tak mohou při návštěvě Valašského Klobucka informace lehce poskládat do víkendového nebo týdenního programu.

Co je největším lákadlem na území Valašského Klobucka?

Návštěvníci se u nás mohou těšit z úžasné přírody, která je chráněnou krajinnou oblastí a je součástí sítě biosférických rezervací UNESCO. Tady si užijí výhledy po horách, výhledy do krajiny, trasy, na kterých nepotkají davy dalších turistů, kde si odpočinou a vyčistí mysl. Lákáme na rozhlednu Královce či pozorovatelnu Durch atd. Nádherné jsou bělokarpatské louky, které v létě rozkvetou vzácnými orchidejemi, a nejlepšími kulisami pro toulání přírodou jsou pak hluboké pestré lesy. Díky novým úsekům cyklostezky Bevlava se Valašské Klobucko navíc stalo územím vhodným i pro rodinné výlety na kolech či pro náročnější cyklisty, kteří ocení terénní trasy.

Pozorovatelna Durch

Máte nějakou strategii jak na toto léto přilákat turisty, abyste podpořili cestovní ruch ve vašem mikroregionu?

Aktuálně pracujeme na propagaci značky našeho mikroregionu Valašské Klobucko. Prostřednictvím webu www.valasskeklobucko.cz poskytujeme návštěvníkům kompletní turistický informační servis. Na Facebooku Mikroregion Valašské Klobucko představujeme krásná místa s příběhem, tipy na výlety a podobně. Reklamou chceme oslovit potenciální turisty z velkých českých měst, kteří u nás najdou klid a relax, a také obyvatele Zlínského kraje, kteří mají Valašské Klobucko za rohem a letos v létě mají jedinečnou příležitost ho objevovat. Loni jsme si také vyzkoušeli první kilometry cyklostezky Bevlava z Valašských Klobouk do Brumova-Bylnice. Letos už to na ní žije! Pro cyklisty právě chystáme cykloleták s užitečnou mapou, na které jsou vyznačeny i odbočky k památkám.

Děkuji za rozhovor!

Renata Štachová

Jihočeský kraj

Pomoc turistickému ruchu musí být rychlá a pro všechny atraktivní

Státní „plošná“ pomoc musí být pokud možno účinná a funkční. Očekávaná podpora pro cestovní ruch ze strany Czech Tourism i kraje by pak měla být především rychlá a dostatečně atraktivní. Atraktivní jak pro potenciální návštěvníky, tak i pro ubytovatele a další podniky ve službách cestovního ruchu. Natolik atraktivní, aby v Čechách strávili nejen prázdninovou dovolenou, ale i odložené jarní pobyty a prodloužili tak letošní hlavní sezónu. Zkrátka, aby si to u nás užili.

Musíme nabízet víc než jen postel

Když je řeč o podpoře místního turistického ruchu, ta musí být vzájemná a projevit by se měla především kooperací. Tedy maximálním využíváním místních příležitostí a zdrojů, jejich praktickou symbiózou.

Je načase dostat návštěvníky nejen do postelí (ubytovacích zařízení), ale naservírovat jim do talířů i maximum toho, co se v regionu produkuje. Tedy potraviny, které necestují tisíce kilometrů a nepřivázejí s sebou nechtěné neviditelné pasažéry v podobě zbytečných konzervantů, které dávají práci našim zemědělcům. K ubytovacím službám také mohou přibýt dárkové balíčky, jež zahrnou nejen zvýhodněné vstupy do různých památek a dalších návštěvnických aktivit, ale i doprovodné služby a veškeré další nabídky. Nemusí se jednat jen o slevu, ale třeba i o doporučení *řízeného lokálního zážitku*, který ubytovatel společně s destinačním managementem pomůže zorganizovat. Jen tak se marketingové kampaň typu „světové Česko“ nebo „Léto jedině v jižních Čechách“ přetaví v reálný byznys a finanční přínosy nejen pro konkrétního podnikatele.

Nezapomínat na místní poplatky za pobyt!

Je také otázkou dobrých mravů, aby ubytovatelé řádně vybírali místní poplatek za pobyt turistů, který náleží obci. Jde totiž přesně o ty rychloobrátkové finance, byť třeba nevelké, které obec vrátí právě cestovnímu ruchu. Díky nim může upravit veřejná prostranství, hřiště nebo třeba pomoci k zachování místní prodejny či uspořádat kulturní akci.

Milada Vopálková

Tři otázky...

S obcemi budeme spolupracovat, aby se podnikatelské prostředí kultivovalo, říká ředitel Jihočeské centrály cestovního ruchu Jaromír Polášek

Jak vnímáte současnou situaci v cestovním ruchu?

Situace po COVID je pro cestovní ruch vážnou ránou. Z pohledu obcí ji lze ale i pozitivně využít. Výhodou může být třeba to, že podnikatelé v cestovním ruchu, kteří měli v minulých sezónách plno a prakticky tak neměli důvod spolupracovat, budou nyní potřebovat od obcí podporu. Tou mám na mysli například infrastrukturu, nabídky pro hosty ve formě stezek, doprovodné infrastruktury atd. A jak toho motivačně využít? Možností je několik. Jednou z nich by mohl být bonus pro obce z výběru místních poplatků za ubytování. Jihočeský kraj navíc počítá s novou podporou, která je cílena na ubytovatele a zahrnuje kontrolní mechanismy, jež směřují k oprávněnému výběru místního poplatku z ubytování. Toto je problematika, kterou řešíme ve spolupráci se SMS ČR. Za naší centrálu potvrzují, že budeme spolupracovat i s obcemi tak, aby se podnikatelské prostředí dále kultivovalo a pomohli jsme k navázání lepší provázanosti také prostřednictvím destinačních managementů.

MASy radí, spolupracují i podporují, říká předseda KS NS MAS ČR Jihočeského kraje Tomáš Novák

Jakou podporu cestovního ruchu můžeme očekávat od místních akčních skupin?

Jihočeské místní akční skupiny se v souvislosti s propuknutím koronavirové krize věnovaly, kromě standardní činnosti (např. výzvy MAS v rámci operačního programu PRV na podporu v oblasti cestovního ruchu), také další podpoře podnikatelů na svých územích. Naše aktivity začínají od poskytování informačního servisu o nově vyhlášených dotačních podpořích přes spolupráci s destinačními managementy až po podporu činnosti venkovských tržnic. Vítám rovněž účast na spuštění celorepublikového webu www.regionysobe.cz, který nabízí podnikatelům nejen v cestovním ruchu bezplatnou propagaci a možnost poskytování voucherů.

Plány máme. Chybí nám na ně ale peníze, říká starostka Žabovřesk Lucie Eliášová

Může cestovní ruch obcím pomoci?

Ano, samozřejmě. Obec by měla mít jistě „lákadla“, která přitáhnou do oblasti více turistů, cyklistů i pěších. A jsme si vědomi, že je třeba investovat do infrastruktury, služeb a lákadel. Bez nich to totiž nebude ono. Máme představu, jak cestovní ruch v naší oblasti podpořit, ale zatím si nemůžeme dovolit na tyto aktivity uvolnit finanční prostředky. Naše obec (cca 420 obyvatel) nemá vysoký rozpočet a, jako i jiné obce, splácí úvěry z předchozích investic. Zbytek pohlít služby, které chceme ve vesnici udržet. Například naše místní část má zhruba 130 chat na krásném místě. Třetina z nich se v létě pronajímá. Ale bohužel výběr poplatků do obecní kasy nepokryje ani náklady na likvidaci odpadů, které tam turisté za týden vyprodukují.

Zpracovala Milada Vopálková

Pardubický kraj

Když je obec správcem zámku? Rozhovor se starostou Choltic Tomášem Bolkem

Jaké radosti a starosti přináší obci správa rozsáhlého zámeckého areálu? O tom ví své starosta městyse Choltice na Přeloučsku Tomáš Bolek. Z rozhovoru se dozvíte, co správa zámku pro městys se 1140 obyvateli obnáší, ale třeba i načerpáte inspiraci na výlet za kulturní památkou, a možná dokonce vyzkoušíte netradiční sport disk golf v krásném prostředí zámecké obory.

Co pro obec znamená vlastnit zámek?

Pro mě jako starostu to znamená obrovské množství starostí se zajištěním financí na opravy a provoz zámku. Náš zámek pochází z období baroka. Je tedy velmi starý a nikdy nebyl zásadně rekonstruován. V současné době si můžeme dovolit jen nejnútnejší opravy. Zajišťujeme, aby do zámku nezatékalo, aby fungovala elektřina a kanalizace. Do budoucna se chystáme provést velkou rekonstrukci. Pro obec naší velikosti je to ale obrovský finanční problém.

K jakým účelům zámek využíváte?

K různým. Chceme, aby zámek sloužil jako kulturní a společenské centrum nejen pro naše občany, ale i pro občany Přeloučska a Pardubicka, kde takových objektů mnoho není. Snažíme se využívat jak interiéry zámku, tak nádvoří, park a oboru.

Proč je zámek v majetku městyse a ne v soukromém vlastnictví?

Zámek byl od nepaměti sídlem šlechty. Nesloužil jako luxusní sídlo, ale jako takzvaný statek a správní budova celého panství. Dával práci mnoha místním obyvatelům, kteří jej považovali za centrum obce a za něco, čím po většinu svého života žili. Tento náhled trvá i do dnešní doby a ti-to dnes již starší občané by nepřipustili, aby byl zámek v soukromých rukách. Řešíme tedy ekonomiku, využívání a i vztah k něčemu, s čím tady žijeme a co tak moc ovlivňovalo naše životy.

Od kdy je zámek ve správě obce?

Zámek je ve správě Choltic od roku 1982. Zhruba na konci roku 1993 začal soudní spor se synem posledního vlastníka zdejšího šlechtického rodu. Ten trval až doku 2007. Vlastnictví celého panství jsme uhájili. Po ta dlouhá léta soudních sporů jsme nemohli se zámek dostatečně pracovat a konat opravy. Teprve od roku 2009 pomalu rekonstruujeme a využíváme dotace.

Jaké má výhody a nevýhody vlastnictví zámku pro městys?

Nejvýznamnější výhodou je samotné prostředí areálu zámku, park a obora, kde se mohou lidé setkávat a trávit volný čas. Je to místo, kde se lidi sdružují. Nejen ti místní, ale i z celého okolí. Provozují se zde společenské, kulturní a sportovní aktivity. Jiným obcím, a to i těm větším, takové místo často chybí. V celém areálu, který leží v centru obce, lze strávit celý den. Negativní dopad to má na obecní rozpočet. Dostáváme stejné peníze jako všechny obce naší velikosti. Zastupitelstvo musí rozhodovat o tom, jaké množství financí se uvolní na opravy a provoz zámeckého areálu, které pak chybí na investice např. do školy, komunikací, chodníků, zdravotního střediska, domu pro seniory atd.

Jaké jsou finanční náklady na provoz?

Náklady na běžný provoz zámku přijdou ročně na milion korun. Příjmy z pronájmu prostor a vstupenek činí ročně 400 tisíc korun. Průměrná roční návštěvnost je 10 tisíc osob ročně. Spousta návštěvníků ale projde areálem, aniž by si zakoupila vstupenku, takže odhaduji, že návštěvnost je okolo 20 tisíc lidí. Každý rok pořádáme okolo 20 společenských, kulturních a sportovních akcí. Letos jich bude, bohužel, kvůli pandemickým opatřením o polovinu méně.

Většina obcí řeší kvůli turistům problémem s parkováním.

Jak je tomu u vás?

I nás limituje nedostatek parkovacích míst, což může bránit rozvoji a využívání areálu. Jak s humorem říkáme: „Původní majitelé zámku Tůnové nikdy nepředpokládali, že jejich zámek bude navštěvován turisty, a proto nemáme kolem zámku volné prostory.“

Jak se vám daří využívat dotace?

Většinu nákladů financujeme z vlastního rozpočtu, který se pohybuje kolem třiceti milionů korun ročně. Dotace nám poskytuje Pardubický kraj, a to v řádu desítek tisíc korun ročně. Jednou za dva až tři roky jsme úspěšni u Ministerstva kultury ČR, které nám poskytuje dotace z havarijního fondu na opravu střechy. Jediná dotace z evropských fondů, kterou jsme čerpali, byla na rekonstrukci renesančního zámku. Ten slouží jako menší výstavní prostor, prodejna vstupenek, toalety, zázemí pro kastelána a infocentrum. Díky tomu, že je obora přírodní rezervací a evropsky významnou lokalitou, získali jsme dotaci i na revitalizaci rybníků.

Po jednání s Národním památkovým ústavem v Pardubicích jsme byli také vyzváni, abychom se přihlásili do programu o záchranu architektonického dědictví, které je financováno Ministerstvem kultury ČR. Zatím ale nevíme, zda budeme vybráni. Pokud ano, každý rok bychom mohli získat od půl do jednoho milionu korun.

V parku a oboře máte hřiště na neobvyklý sport disk golf.

Jak vznikl nápad na jeho vybudování?

Oslovila nás parta sportovců z nedaleké Přelouče, kteří tento sport hráli a museli za ním dojíždět na vzdálená hřiště. Nápad se nám líbil, a proto jsme si rozdělili povinnosti – my financujeme realizaci hřiště (cca 160 tisíc korun) a oni věnují svůj volný čas přípravě a jeho vybudování.

Co je pro správu takového areálu nejdůležitější?

Vybrat si dobrý personál. Bez lidí jako je kastelán Lukáš Rychtecký a jeho tým by nebylo možné fungovat.

Pane starosto, děkuji za rozhovor a přeji vám hodně štěstí s postupnými opravami zámku. Já osobně jsem a budu i nadále ráda častou návštěvník vašího zámku!

Kristýna Vodrážková

Kraj Vysočina

Otevřeno, hlásí galerie a muzea!

Na Vysočině je výhodou Společná vstupenka

Od pondělí 11. května se konečně opět otevřely galerie a muzea. Návštěvníci do nich mohou vstoupit za přísných hygienických podmínek. V Kraji Vysočina mohou opět využít tzv. Společnou vstupenku. O co jde?

Společná vstupenka muzeí a galerií zřizovaných Krajem Vysočina je produkt, který již od roku 2008 rozšiřuje a zjednodušuje možnosti kulturního vyžití. Každá vstupenka umožňuje 12 vstupů do čtyř muzeí, jejich tří poboček a do tří galerií. Všechny typy vstupenek jsou platné po dobu 24 měsíců od jejich prvního použití. Jakou další výhodu vedle ceny vstupenka nabízí? Jelikož není evidována na jméno, je přenosná. Lze ji tedy půjčit například přátelům či příbuzným. Vstupenku lze použít několika způsoby. Více o vstupence i o její ceně se dozvíte na webových stránkách Kraje Vysočina. **red**

Středočeský kraj

Spolek Cesta Česka otevřel s klubem turistů Poutní cestu Blaník-Říp

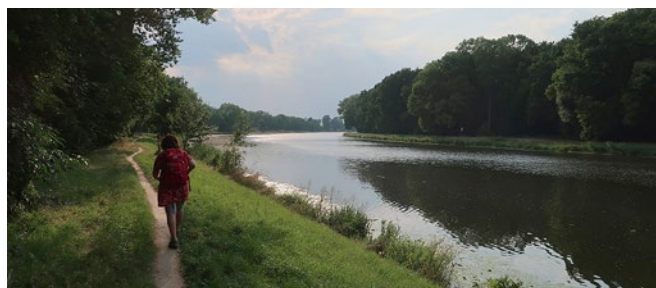
Poutní cestu Blaník-Říp otevřel spolek Cesta Česka ve spolupráci s Klubem českých turistů vloni na podzim. Má sedm etap, propojuje dva bájně a historicky důležité vrcholy a měří necelých 190 kilometrů.

Putování začíná v obci Louňovice pod Blaníkem, pokračuje převážně po vyznačených turistických cestách a končí na hoře Říp, pod rotundou sv. Jiří a sv. Vojtěcha. Závěrečná část trasy vede z obce Ctiněves, kudy kráčí také praotec Čech a kde se každoročně koná Pouť Českého Anděla.

Trasa začíná v informačním centru obce Louňovice pod Blaníkem, kde poutník obdrží potřebné informace, mapu a Poutníkův deník. Poté se vydá po trase vyznačené 52 tabulkami s QR kódem. Navštíví například horu Blaník, Český Šternberk, Sázavu, Kouřim, Sadskou, Starou Boleslav, Mělník či Říp. Každá etapa je ozvláštněna tématem k zamyšlení.

„Je známo, že jsme národem milujícím turistiku. Naše putování propojuje dvě neznámější a nejdůležitější české hory, tedy horu Blaník se symbolikou ochrany a Říp, jenž představuje zrod, počátek. Poutník navštěvuje místa, která jsou neodmyslitelně spjatá s českými dějinami a získává tak nový pohled na svou zemi a společnost, ve které žije,“ řekl předseda spolku Cesta Česka Jindřich Chmelař. „Navíc je poutníkovi dána možnost lépe poznat sebe sama, zpracovat si určitá témata, utřídit si myšlenky či odpovědět si na otázky, týkající se jeho vztahu k ostatním i k sobě. Chůze krajinou mu v tomto úkolu pomáhá a právě tento aspekt je to, co odlišuje turistiku od putování. Máme radost, že se podařilo tuto poutní cestu otevřít pro veřejnost,“ dodal.

Jana Cenefelsová, Cesta Česka, z. s.

Víte, že SMS-sluzby s.r.o. nabízí samosprávám a jimi zřizovaným školám mnohem víc než jen službu pověřence pro ochranu osobních údajů? Členským obcím Sdružení místních samospráv ČR umíme poradit v oblasti dotací a veřejných zakázek, také s vypořádáním autorských práv nebo se strategickým plánováním. Pro školy, kterým poskytujeme službu pověřence, vydáváme newsletter Škola v právu a zajišťujeme bezplatnou právní poradnu. Na tomto místě najdete aktuální informace o naší činnosti. Tak nezapomeňte, SMS-sluzby s.r.o jsou tu pro vás a vaše školy!

Informace o veřejných zakázkách malého rozsahu POSKYTNOUT ČI NEPOSKYTNOUT?

Často se na nás obrácíte s otázkou, v jakém rozsahu je zadavatel povinen poskytnout informace o výběrovém řízení na veřejnou zakázku malého rozsahu. Nejčastěji jde o protokol o otevírání nabídek či obsah konkrétní nabídky. Jak postupovat v případě, že účastník řízení či jiná osoba o tyto informace zadavatele požádá?

Veřejná zakázka malého rozsahu je zakázka, jejíž předpokládaná hodnota nedosahuje dvou milionů korun bez DPH v případě dodávek nebo služeb a šesti milionů korun bez DPH na stavební práce. Takovou zakázku není zadavatel povinen zadat v zadávacím řízení, tedy postupem uvedeným v zákoně 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Je ovšem povinen dodržet zásady uvedené ustanovení § 6 tohoto zákona, tedy zásady přiměřenosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace a v souvislosti s tématem dnešního příspěvku zdůrazníme zejména **zásadu transparentnosti**.

V případě, že účastník řízení či jiná osoba žádá **protokol z otevírání obálek**, zadavatel je povinen v souladu s výše uvedenou zásadou transparentnosti tento protokol bez dalšího poskytnout, přičemž v něm nesmí nic anonymizovat. V situaci, kdy žádost směřuje na **poskytnutí kompletního obsahu vítězné nabídky**, bude zadavatel postupovat obdobně. Analogicky s ust. § 218 odst. 2 písm. a zákona o zadávání veřejných zakázek takovou informaci **neposkytne do ukončení řízení**, tedy do podepsání smlouvy s vybraným dodavatelem. Při poskytnutí nabídky je nutno chránit případné osobní údaje, pokud by v ní byly obsaženy a zároveň nespadaly pod některou výjimku z ochrany osobních údajů, např. že jde o příjemce veřejných prostředků.

Pouze v situaci, kdy by dodavatel označil některé části nabídky za obchodní tajemství před doručení žádosti o informace, byl by po-

vinný subjekt povinen tuto otázku přezkoumat. Pokud by pak skutečně části nabídky představovaly obchodní tajemství, tedy splňovaly všechny podmínky uvedené v ustanovení § 504 občanského zákoníku, pak by je ve zjištěném rozsahu neposkytl. Taková situace je ale z naší zkušenosti v případě veřejných zakázek malého rozsahu nepravděpodobná.

Co dodat? Zadavatel veřejné zakázky malého rozsahu je ze zákona povinen určité informace sám aktivně uveřejňovat. Jedná se o smlouvu uzavřenou s dodavatelem, jejíž hodnota přesahuje 500 tisíc Kč bez DPH, ale také skutečně hrazenou cenu. Pro více informací nahlédněte do listopadového vydání našeho zpravodaje, kde jsme se tomuto tématu a anonymizaci uveřejňovaných dokumentů věnovali.

V případě jakýchkoliv dotazů z oblasti veřejných zakázek se neváhejte obrátit na Elišku Kloučkovou, která se dlouhodobě problematikou zabývá a za projekt v SMS ČR je odpovědná. Máte možnost si u ní objednat i kompletní administraci zakázek. Kontaktní e-mail je eliska.klouckova@sms-sluzby.cz, v neodkladných případech můžete volat na tel. 606 138 822.

Eliška Kloučková,
právníčka se specializací na veřejné zakázky,
eliska.klouckova@sms-sluzby.cz

Projekt Obec 2030 pomáhá na cestě k energetické soběstačnosti

Moderní svět technologií a energetiky se dynamicky rozvíjí. Doslova každým dnem se objevují nové možnosti a trendy. Zní to jako klišé? Možná. Ale to neznamená, že bychom mohli tento vývoj, který přináší řadu pozitiv, přehlížet. Proto vznikl ve spolupráci SMS ČR a společnosti ČEZ ESCO projekt Obec 2030, který si klade za cíl vedle větší informovanosti také přenesení nejnovějších poznatků do praxe samospráv.

Východiska projektu jsou jasná. Část energie si dokážeme čistým způsobem vyrábět sami, to za prvé. A současně jsme přesvědčeni o tom, že společnými silami můžeme pomoci s optimalizací výdajů a nákladů za energie a tím zlepšit nejen energetickou soběstačnost obcí v České republice, ale také kvalitu prostředí, ve kterém žijeme.

Není to jen teorie. V tuto chvíli už aktivně spolupracujeme s dvěma stovkami samospráv napříč celou republikou a s pomocí odborníků pro ně hledáme vhodná řešení na míru. Celkem se nám tak pro obce podařilo najít úspory v řádu statisíců korun. Například jedno městečko s necelými 700 obyvateli na Moravě ušetří na budově ČOV téměř 60 tisíc korun ročně, a to díky instalaci fotovoltaické elektrárny na její střeše. A to už je velmi jasný a hmatatelný výsledek.

Základem projektu je ale rozšíření informací o takřka nepřeberných technologických možnostech. V rámci projektu Obec 2030 připravujeme pravidelné podcastové vysílání formou rozhovoru se zajímavou osobností, která má co říct k tématu rozvoje českých obcí v následujícím desetiletí. Představíme vám odborníky v oblasti energetiky, politiky, ale také veřejně známé osobnosti. Budeme s nimi hovořit o smartifikaci regionů, mobilitě, krajině, energetice i o možnostech financování.

Podcast bude k poslechu zdarma. Přihlásit k odběru se můžete již nyní na Spotify nebo na odkaze www.anchor.fm/obec2030. Prvními hosty, kteří přislíbili účast, jsou Stanislav Polčák, europoslanec a předseda Sdružení místních samospráv ČR, a Kamil Čermák, generální ředitel firmy ČEZ ESCO a Osobnost Smart City roku 2018.

Pokud vás náš projekt zaujal a uvažujete o využití moderních technologií při správě svých obcí, doporučujeme vám navštívit web projektu na adrese www.obec2030.cz a prozkoumat možnosti, které přináší. Ať už hledáte konkrétní řešení pro vaši obec nebo chcete jen dostávat novinky ze světa smartifikace obcí a moderních technologií, určitě si vyberete.

Pro SMS ČR je důležité nejen nabízet nová řešení, ale také sdílet příklady dobré praxe. Pokud již máte ve vaší obci zrealizovaný projekt a chcete se o svoji zkušenost podělit, kontaktujte nás prosím na adrese info@obec2030.cz, abychom mohli o vaši unikátní zkušenosti na cestě za energetickou soběstačností informovat i ostatní.

Jakub Iran
koordinátor projektu Obec 2030,
jakub.iran@sms-sluzby.cz

Při podpoře místních podnikatelů nezapomínejte na ochranu osobních údajů

Obce se, stejně jako u ochranných prostředků, rozhodly nečekat na státní pomoc a svoje lokální podnikatele podporují prostřednictvím dotací, určitých forem slev nebo příspěvků z rozpočtů. Udržet lokální výrobce totiž znamená udržet zaměstnanost, služby a život v obci. Usnesení či smlouvy o poskytnutí finančních prostředků podnikatelům pak často bývají zveřejňované na úředních deskách, a to i v případě, že takové zveřejnění zákon nepožaduje. Proto je nutné nezapomínat na pravidla upravující zveřejňování, tj. zejména zveřejňování informací o příjemcích veřejných prostředků.

Obec může poskytnout veřejnou finanční podporu podle ustanovení § 9 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Jedná se o veřejnou finanční podporu definovanou v ustanovení § 2 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě.

O dotaci a návratné finanční výpomoci rozhodují orgány obce. Zastupitelstvu obce je vyhrazeno rozhodování o poskytování dotací a návratných finančních výpomocí nad 50 000 Kč v každém jednotlivém případě fyzickým nebo právnickým osobám a uzavření veřejnoprávních smluv o jejich poskytnutí. Rozhodování o dotacích nebo návratné finanční výpomoci do částky 50 000 Kč pak náleží do nevyhrazené (zbytkové) pravomoci rady obce podle § 102 odst. 3 zákona o obcích. Ta ovšem může být zcela nebo zčásti svěřena starostovi nebo obecnímu úřadu, případně si takové rozhodnutí může zastupitelstvo zcela nebo zčásti pro sebe vyhradit.

Obsah veřejnoprávní smlouvy, která je po schválení poskytnutí dotace a návratné finanční výpomoci uzavírána mezi obcí a příjemcem, je neúplným výčtem definován v zákoně o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Tento zákon také říká, že v případě, kdy smlouva překročí částku 50 tisíc Kč, musí být zveřejněna. V případě obcí s rozšířenou působností nebo svazku obcí zároveň musí být zveřejněna v registru smluv, což pro ně povinnost zveřejnění nahrazuje. Ostatní obce (I. a II. typu) ji zveřejní na úřední desce po tři roky. Při zveřejnění se musí částečně anonymizovat osobní údaje fyzické osoby – příjemce veřejných prostředků¹⁾, a to tak, že smí čitelně zůstat jen a pouze jméno a příjmení, rok narození (ne datum), obec trvalého pobytu (ne adresa), a dále výše, účel a podmínky poskytovaných veřejných prostředků, což fakticky představuje ostatní obsah smlouvy.

Pokud se ve smlouvě vyskytnou údaje další fyzické osoby (například zástupce v technických věcech, kontaktní osoba apod.), tyto třetí osoby se anonymizují zcela, včetně například kontaktních údajů (telefon, e-mail). Anonymizovat není třeba čísla účtů. Povinnost zveřejnit veřejnoprávní smlouvu se vztahuje jen na elektronickou verzi úřední desky a není třeba zveřejňovat též na fyzické úřední desce.

Pokud se obec rozhodne dobrovolně zveřejňovat veřejnoprávní smlouvy, tj. smlouvy, které ani s dodatky nepřekročí částku 50 tisíc Kč, činí tak podle § 5 odst. 6 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a osobní údaje opět musí anonymizovat podle jeho § 8b, tedy ve výše uvedeném rozsahu. Pokud je příjemcem právnická osoba, tato žádné osobní údaje nemá. Ve smlouvě však jsou uvedeny fyzické osoby, které za ni jednají. Z nich lze ponechat údaje statutárních orgánů či jiných podepisujících osob, které jsou dohledatelné ve veřejně přístupných databázích (typicky v obchodním rejstříku). O ostatních fyzických osobách, uvedených ve smlouvě, platí opět, že je třeba je anonymizovat zcela.

Milada Vopálková,
pověřená pro ochranu osobních údajů,
milada.vopalkova@sms-sluzby.cz
(s přispěním Lenky Matějové)

1) § 10d odst. 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve spojení s čl. 6 odst. 2 Obecného nařízení o ochraně osobních údajů a s § 8b Infozákona

Střípky z dotační poradny aneb obce se ptají a my odpovídáme

Dotaz:

Rádi bychom v naší obci s 535 obyvateli vybudovali dětské hřiště. Existují na tento záměr nějaké dotační zdroje?

Odpověď:

Výstavbu dětských hřišť lze podpořit z programu Podpora obnovy a rozvoje venkova, oblast podpory H – Podpora budování a obnovy míst aktivního a pasivního odpočinku, který má na starost Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Program konkrétně podporuje obnovu nebo vybudování veřejných hřišť a sportovišť či dětských hřišť v obcích do 3000 obyvatel. Dotace je poskytována až do výše 70 % skutečně vynaložených užitelných nákladů akce. Dolní limit dotace na jednu akci činí 100 tis. Kč. Horní limit dotace na jednu akci činí 2 mil. Kč. Výstupy nesmí být komerčně využívány a sloužit k provozování ekonomické činnosti. Komerční využití, které je zpoplatněno, může tvořit maximálně 20 % celkové kapacity (časové, dispoziční apod.). Budování dětských hřišť rovněž financuje Nadace ČEZ prostřednictvím progra-

mu Oranžové hřiště, doporučujeme ověřit financování tohoto záměru také z fondů jednotlivých krajů.

Dotaz:

Rádi bychom v naší obci restaurovali pomník padlým v 1. světové válce. Existují na tento záměr nějaké dotační zdroje?

Odpověď:

Obnovu pomníků a válečných hrobů podporuje Ministerstvo obrany ČR. Dotace na realizaci projektu činí 80 % z celkových užitelných skutečně vynaložených nákladů na stavební část projektu. Minimální výše poskytované dotace je 50 tis. Kč. Pro podání žádosti je nutné sepsat investiční záměr, a to nejlépe na základně restaurátorského posudku či zprávy od odborníka na restaurování památek. Žádosti podané v termínu příjmu a následně posuzované jsou případně podpořeny v dalším kalendářním roce. Z titulu bylo v posledních letech podpořeno kolem 55 projektů ročně.

Dotační specialisté Luděk Beneš & Ondřej Štach, dotace@smscr.cz

Strategické plánování v obcích aneb potřebujeme mít v šuplíku strategický plán?

Dokážete si představit, jak bude vaše obec vypadat v roce 2030, nebo dokonce v roce 2050? Že na to není jednoduchá odpověď? A co teprve až zjistíte, že různě vidí směřování obce zastupitelé, zástupci spolků, podnikatelé nebo třeba občané... Neřízeně plout mezi individuálními zájmy různých osob a institucí přitom rozhodně není cesta k naplnění dlouhodobější vize. Jak tedy tuto vizi definovat a jak najít a zvolit vhodnou cestu k jejímu postupnému naplnění?

V prvé řadě je nutné si uvědomit, že strategické plánování (resp. tvorba programu rozvoje obce, jak je pojmenován v zákoně o obcích) není jen o tom samotném dokumentu, který si můžete po sepsání osahat, spokojeně uložit do šuplíku a vytáhnout pouze v případě, kdy je nutné se pro získání konkrétní dotace takovým dokumentem ohánět. **Hlavní smysl strategického plánování leží v samotném procesu a ve zohlednění různých pohledů na budoucí vývoj obce!**

Celý proces tvorby strategického dokumentu či programu rozvoje obce (skutečně jím nemyslíme to, co se často děje, tedy že starosta nebo pověřený pracovník usedne k počítači a podle svého uvážení sestaví seznam zajímavých projektů) pak musí přirozeně někdo vést. Čím více různých názorů na budoucí směřování obce zaznívá, tím důležitější je **role externího zpracovatele** a zároveň **moderátora**. Jeho rolí v žádném případě není shora nadiktovat jednotlivé aktivity, které by obec měla realizovat, ale vyslechnout všechny aktéry v obci, a především na základě jejich podnětů postupně sestavit **dlouhodobou vizi obce, strategické cíle** tuto vizi naplňující a **seskupit relevantní aktivity** (či chcete-li projekty), jejichž zdárná realizace pomůže naplnit některý ze strategických cílů a tím pádem také částečně dlouhodobou vizi.

Jakmile necháte ve své obci takový proces proběhnout, bude vám odměnou kýžený **seznam logicky propojených projektů**, které si (pokud není možné je realizovat přímo z rozpočtu obce) postupně můžete začít připravovat pro potenciálně vyhlášené výzvy. V rámci přípravy strategického

plánu se také po konzultaci se zpracovatelem ujistíte, zda bude vůbec možné v blízké době očekávat vypsání relevantní výzvy. Pokud to nelze očekávat, popř. obec nebude mít reálnou šanci na získání prostředků, pomůže vám zpracovatel s nalezením alternativních variant. Když pak za několik málo měsíců či let budete ze šuplíku vytažovat připravený projekt, budete mít jistotu, že **takovým projektem přispějete k naplnění vize, na které se shodla** (či kterou akceptovala) **většina aktérů v obci** a že takový projekt přispěje k tomu, aby se obec opravdu rozvíjela a nikoli pouze udržovala. A to za to stojí!

Jistě, cesta k takovému strategickému plánu není prostá překážek. Mezi největší výzvy v rámci přípravy strategického plánu nepatří samotné jeho sepsání, ale **zapojení co možná nejširší skupiny osob do plánování** (od samotného oslovení různých skupin obyvatel až po nakládání s jejich podněty). To je možné udělat tradiční (ale velmi omezenou) formou dotazníku nebo třeba tzv. participační schůzkou se širokou veřejností. Náš tým věnující se strategickému plánování má mj. se zapojováním široké veřejnosti bohaté zkušenosti a je připraven pomoci všem obcím nejen se splněním povinnosti v podobě strategický dokument mít, ale také s nalezením vhodné cesty k naplnění dlouhodobé vize, kterou si spolu s občany ve vaší obci sami zvolíte. Podrobnosti o naší nové službě najdete na webové stránce <http://www.sms-sluzby.cz>.

Marek Komárek,
koordinátor strategického plánování SMS-sluzby s.r.o.,
strategie@sms-sluzby.cz

Co se děje u nás v kraji?

aktuality – články – pozvánky – projekty – rozhovory

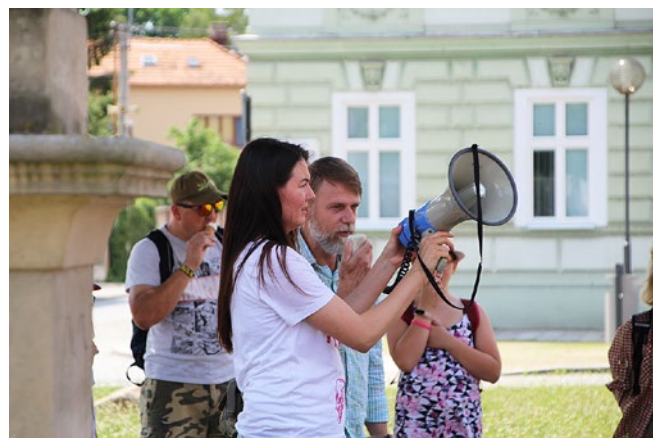
Jihomoravský

Omezení osobních setkání nebylo důvodem k zastavení práce

Poslední tři měsíce se nesly převážně v duchu online setkání. Také krajské předsednictvo na jižní Moravě se několikrát v online prostoru potkalo. „Na základě impulsů od členských obcí jsme kraj požádali, aby přehodnotil pozastavení rozhodování o vyplácení krajských dotací s tím, že jsme mu předložili přehled preferovaných dotačních titulů ze strany obcí,“ uvedla krajská manažerka Lenka Matějová. „Zároveň hodláme pokračovat v přípravě akcí,“ dodala. Upřesnila, že na konci září chce SMS ČR uspořádat krajské shrmmáždění členských obcí, které bylo zrušeno v původním plánovaném termínu v dubnu. Dále se zde věnují i tématu doprava. **LM**

Protestním pochodem se tisíce lidí postavily proti plánované těžbě štěrku

Tisíce lidí na Hodonínsku se v sobotu 12. června vydaly na protestní pochod do blízkosti pátého největšího zdroje pitné vody, kterou pije 140 tisíc obyvatel na východě Moravy. Právě tady chce firma České štěrkopísky zahájit těžbu, která by vodu mohla ohrozit. Průvody mířily ze tří směrů. Od měst Veselí nad Moravou, Uherský Ostroh a obce Moravský Písek. Mezi účastníky pochodu byli i někteří politici. Například ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová, senátorka Anna Hubáčková nebo hejtman Jihomoravského kraje Bohumil Šimek. „Byla to neskutečná akce a jsem moc ráda, že jsem se jí zúčastnila. Ti lidé byli starostové a občané z vesnic, kterých se problém s ohroženým zdrojem pitné vody týká. Sešli se tam staří,

mladí, děti, hasiči, fotbalisti, štamgasti z hospod. A všichni už pěkně naštvaní," zhodnotila jedna účastnice pochodu. S problémem tady bojují od roku 2006 a zpravodaj SMSka o něm pravidelně informuje. „Proti těžbě bojujeme všichni starostové napříč politickými stranami,“ řekla starostka Tvarožné Lhoty Martina Bílová. „Všichni jsme v tom zajedno. Chceme zachovat čistou podzemní vodu a neodkrývat izolační štěrkové vrstvy. Protože tato lokalita byla také dvakrát značně zaplavená, očekáváme odsud největší rizika. A stát je ten, který všechny naše argumenty a snahy hází do koše,“ dodala. **red**

Protestní pochod za vodu.

Foto: Jan Šulák

Kraj Vysočina

V krajské anketě Zlatá jeřabina zabodovala malotřídka v Libici nad Doubravou

Divadelní pohádka Tři oříšky pro Popelku v podání dětí z malotřídní školy v Libici nad Doubravou získala 497 hlasů v krajské anketě Zlatá jeřabina a získala tak Cenu Kraje Vysočina za kulturní počin roku 2019. Slavnostní vyhlášení se uskutečnilo ve středu 3. června. Jak to vypadá ve škole, kde se kromě výuky děti baví divadlem, vysvětlují ředitelka ZŠ a MŠ Libice nad Doubravou Jana Mrvová a učitelka Martina Májová.

Pohádka Tři oříšky pro Popelku je v pořadí už třetí, kterou děti ve vaší malotřídce nastudovaly. Čí je to zásluha?

Největší zásluhu má paní učitelka Martina Májová. Ona je autorkou scénářů. Všechny pohádky děti nacvičovaly v rámci dramatického kroužku a kroužku Kudy z nudy. Pokaždé jsme se snažili přidat do pohádky něco nového. Na pohádce Tři oříšky pro Popelku jsme si dali opravdu záležet. Kulisy z prostěradel byly nahrazeny otočnými kulisami. Kostýmy byly propracované, pohádka byla doplněna známými i neznámými písněmi, které děti zpívaly, měla charakter muzikálu. Do příprav paní učitelka zapojila nejen své kolegyně, ostatní zaměstnance, ale i své rodiče, pomáhali rodiče dětí a další. Všechny 29 dětí z celkového počtu 34 žáků školy k nácvičce přistupovalo velice zodpovědně. Sešla se správná parta, práce byla jedna velká radost.

Předávání Ceny Kraje Vysočina za kulturní počin roku 2019. Foto: Marcela Syrová

Kde všude jste s pohádkou sklízeli potlesk? A máte představu, kolik lidí ji shlédlo?

Premiéra se uskutečnila v červnu roku 2019 v multifunkčním sále školy pro rodiče a širokou veřejnost Libice nad Doubravou. Druhý den dopoledne divadlo zhlédli žáci a učitelé z okolních škol. Na konci října jsme s pohádkou vystoupili v chotěbořském kině. Vyvýšené jeviště, opona, ozvučení a osvětlení daly pohádce úplně jiný rozměr. Protože pohádka měla obrovský úspěch a k Vánocům neodmyslitelně patří, uskutečnili jsme derniéru 2. ledna. Pohádku zhlédlo přes 1 200 lidí.

Za první místo získáváte také 30 tisíc korun. Budete je investovat opět do divadla?

Nějaké nápady máme, konkrétní představy zatím ne.

Motivuje vás tato cena k pokračování v divadelní činnosti?

Rozhodně ano. Po této pohádce jsme plánovali roční pauzu (situace s koronavirem to jen potvrdila). Už teď se ale děti ptají, jestli bude další divadlo. Takže postupně sbíráme nápady, abychom přišli zase s něčím novým, i když překonat Popelku bude opravdu velkým oříškem.

Rozhovor vedla Marcela Syrová

SMS ČR sbírá od starostů podněty k dopravní obslužnosti pro jednání s krajem

Aktuální řešení dopravní obslužnosti v Kraji Vysočina bylo hlavním tématem online setkání zdejšího předsednictva, které se konalo 25. května. Obce obdržely návrhy smluv s krajem ohledně zajištění veřejné dopravy. Ze zaslaných podkladů ale není zřejmé, k čemu by se obce podpisem zavázaly. Z konzultací vyplývá, že by se na základě uzavření smluvního závazku, který je ve výši 70 korun za obyvatele, měly tři roky spolupodílet úhradou na nákladech spojených se základní obslužností v kraji. Současně by i nadále hradily dopravu nad rámec základní. V rámci rozpočtů by samosprávy musely počítat s navýšením platby za veřejnou dopravu, aniž by se díky tomu obslužnost zvýšila. SMS ČR nyní sbírá podněty k jednání s krajem. Připomínky mohou zástupci samospráv zasílat na e-mail krajské manažerky syrova@smscr.cz. Krajské SMS ČR rovněž doporučuje starostům obrátit se na Kraj Vysočina s žádostí o upřesnění konkrétních spojů pro jednotlivé obce, včetně specifikace, zda jde o obslužnost standardní (základní) nebo nadstandardní. **MS**

Z obce Košíky ve Zlínském kraji Ze staré usedlosti vzniklo krásné zázemí pro aktivity obyvatel všech generací

Komunitní centrum v malé obci Košíky na úpatí Chřibů ve Zlínském kraji není ledajaké. Nabízí kulturní, společenské i sportovní zázemí obyvatelům všech generací i návštěvníkům této malebné víscky. V centru se nachází muzeum, knihovna, ale i pekárna pro pečení kváskových dobrot, řemeslná učebna pro děti, konají se tu besedy, setkávají se maminky s dětmi, senioři i hendikepovaní. Centrum vzniklo v usedlosti, kterou radnice před šesti lety koupila za půl milionu korun. A ke spokojenosti čtyř stovek obyvatel ji příkladně zrekonstruovala a před dvěma lety i otevřela.

Co předcházelo vzniku komunitního centra?

Naší vesnici už tehdy nechyběla kompletní infrastruktura, měli jsme zrekonstruovaný obchod a obecní klub, vysokorychlostní internet, postavené víceúčelové hřiště. Bylo ale třeba začít řešit nedostatečnou nabídku komunitního, společenského a kulturního vyžití. Zamýšleli jsme se zejména nad prostorem knihovny, která kvůli zvyšujícímu se počtu dospělých a dětských čtenářů přestala kapacitně stačit. V roce 2014 se nám naskytla možnost koupit vybydlený rodinný dům z roku 1928. Společně s občany jsme pak začali mapovat, plánovat a zkoumat možnosti, jak dále obohatit každodenní život. Z podnětů vyšla myšlenka vytvořit místo, kde se budou scházet lidé různého věku a kde stráví plnohodnotně a smyslně svůj volný čas.

Jak probíhala realizace projektu? Financovali jste projekt z dotací?

Realizace, včetně vypracování projektové dokumentace, trvala čtyři roky. Budova prošla kompletní rekonstrukcí, která zahrnovala připojení ke kanalizaci, vodě a plynu, rozvody elektřiny, budování podlah, přiček až k dorovnání výšky patra a střechy. Na renovaci se podílelo několik firem, které k ní přistoupily citlivě a se smyslem pro detail, s ohledem na zaměření objektu a požadavky budoucího každodenního využití. Současná podoba a multifunkčnost budovy jsou výsledkem postupného využití osmi různých dotačních titulů. Celková hodnota rekonstrukce a provozu se vyšplhala na více než devět milionů korun. Dotace pokryly 6,7 milionů, zbytek zaplatila obec.

Na co lidi do komunitního centra lákáte?

V přízemí se nachází bezbariérová knihovna pro dospělé, kde se konají besedy, autogramiády a různá formální a neformální posezení. Na tento prostor navazuje obecní muzeum s lokální sbírkou krojů a předmětů, jež pocházejí zejména z darů místních občanů. Tkalcovský stav a kolovraty si mohou návštěvníci dokonce i vyzkoušet. V další místnosti najdete pekárnu s pecí na dřevo, kde probíhají pravidelné kurzy kváskového vaření a pečení podle receptů našich babiček. Pekárnu navštěvují i děti z mateřských a základních škol, příměstských táborů, také běžní návštěvníci, kteří se předem objednají. V budově se nachází i učebna neformálního vzdělávání, která nabízí například kurzy 3D tisku, pravidelně se zde vzdělávají děti v řemeslných dílnách. Nepravidelně jsou do programu zařazeny workshopy a kurzy z řady oborů pro různé cílové skupiny. V patře sídlí knihovna pro děti a probíhají zde aktivity dětského klubu, který je v provozu každé odpoledne v době školního vyučování. Žáci prvního stupně základní školy si tu mohou napsat úkoly, také tvořit, sportovat nebo vyrábět v dílně. Oblíbené je zejména vaření, pečení, šití na stroji nebo péče o bylinkovou a zeleninovou zahrádku. Centrum dále nabízí různé kurzy, workshopy a přednášky, cvičení pro dospělé a rodiče s dětmi.

Je vidět, že v centru to opravdu žije.

Vy se ale zaměřujete i na seniory a osoby s postižením. Je to tak?

Ano. Poskytujeme i služby sociálně slabším občanům. Funguje zde sociálně aktivizační služba pro seniory a osoby se zdravotním postižením, sociálně terapeutické dílny a občanská poradna. A jelikož toho naše komunitní centrum nabízí opravdu hodně a program je stále nabídnutý, vytvořili jsme webové stránky <http://117.oukosiky.cz/> a facebookový profil <https://www.facebook.com/kosiky117/>, kde občané i návštěvníci naleznou veškeré informace o aktuálních kurzech a akcích.

Plánujete nyní nějaký projekt, který povede k dalšímu zlepšení života v obci?

Letos zrealizujeme projekt na revitalizaci zeleně za dva miliony korun. Už nám byl schválen ve výzvě OPŽP. Na příští rok připravujeme projekt na vybudování vodních tůň pod ČOV, který má zadržet vodu v krajině. Ten vyjde na šest milionů korun. A v roce 2022 se chceme zaměřit na opravu všech místních komunikací, což by mělo stát necelých šest milionů korun. Na dotační titul ale ještě čekáme.

Tak ať se vám i v dalším rozvoji daří!

Rozhovor vedla Renata Štachová

NEBEZPEČNÝ ELEKTROODPAD V POSLANECKÉ SNĚMOVNĚ

ekolamp

Ministerstvo životního prostředí předložilo do parlamentu České republiky návrhy nových odpadových zákonů. Významnou součástí těchto zákonů je úprava, která se týká sběru a recyklace elektroodpadu. To je velmi důležité, protože některé jeho skupiny (zářivky, televize, ledničky) obsahují látky, které jsou ve větších koncentracích velmi nebezpečné.

Za sběr a ekologickou recyklaci elektroodpadu jsou zodpovědní výrobci a dovozci nových elektrozařízení, v rámci tzv. rozšířené odpovědnosti výrobce. Ta ukládá výrobcům (a dovozcům) povinnost postarat se o své produkty i po skončení jejich životnosti. Tedy v okamžiku, kdy se spotřebitel rozhodne, že už produkt nebude dále využívat a stane se z něj odpad. Výrobci a dovozci si k tomuto účelu zakládají tzv. kolektivní systémy. Kolektivní systémy jsou soukromé firmy vlastněné a řízené výrobci/dovozci elektrozařízení, které se starají o sběr elektroodpadu a jeho následnou ekologickou recyklaci.

Díky aktuálně rychle rostoucí životní úrovni je elektroodpad nejrychleji přibývajícím druhem odpadu. Bohužel, současný zákon upravující jeho sběr je již značně zastaralý, což působí značné problémy. Zvláště složitý je sběr těch skupin elektroodpadu, které jsou nebezpečným odpadem. Elektroodpad se totiž dělí do 6 skupin, z nichž charakter nebezpečného odpadu mají 3 skupiny. Jde především o zářivky (obsahují rtuť), ledničky (obsahují freony) a televize (část z nich obsahuje olovo). Sběr a ekologická recyklace těchto tří skupin elektroodpadu je tedy velmi důležitá, protože látky, které jsou v nich obsaženy, mohou představovat riziko pro zdraví občanů a pro životní prostředí jako takové. Zbylé 3 skupiny, tj. malé a velké spotřebiče (jako např. sušičky, pračky, sporáky) a telekomunikační technika (např. mobily) se sbírají především proto, že obsahují suroviny, které jsou zajímavé pro recyklaci, jako je např. železo, hliník, měď, stříbro, zlato atd.

Hlavním nedostatkem současné, již notně zastaralé odpadové legislativy, je to, že neobsahuje žádné závazné cíle na sběr elektroodpadu. Povinné osoby (tj. výrobci/kolektivní systémy) si v podstatě samy určují, kolik ho ze sběrných dvorů obcí seberou. Vzhledem k tomu, že náklady na sběr a recyklaci 3 skupin nebezpečného elektroodpadu (zářivky, televize, lednice) jsou daleko vyšší než náklady na sběr ostatních skupin elektroodpadu, není o nebezpečný elektroodpad logicky moc velký zájem. Pro srovnání - sběr a ekologická recyklace 1 kg zářivek obsahujících rtuť je cca 10krát dražší než sběr a recyklace 1 kg velkých spotřebičů (např. pračky nebo sušičky). Ministerstvo životního prostředí se proto rozhodlo zlepšit situaci obcí a občanů v rámci sběru elektroodpadu a vložilo do nových odpadových zákonů závazné cíle sběru elektroodpadu pro výrobce/kolektivní systémy. Tyto cíle sběru a recyklace jsou rozdělené a členěné tak, aby byl zejména zajištěn sběr těch skupin nebezpečného elektroodpadu. Zářivky, televize i lednice proto mají svůj samostatný cíl sběru pro každou skupinu zvlášť. Vždy je tedy nutné sesbírat do požadované minimální výše 65 % jak zářivky, tak lednice i televize (65% ze všech prodaných elektrozařízení). Není tedy možné, nahrazovat sběr nebezpečného elektroodpadu jinými skupinami elektroodpadu (jako např. pračkami nebo sporáky), jejichž sběr a ekologická recyklace je daleko lacinější.

Viz tabulka níže:

POVINNÉ CÍLE SBĚRU	Rok 2021 a dál %
Odpadní elektrozařízení (všechny skupiny)	65
Odpadní elektrozařízení skupiny 1 (lednice)	65
Odpadní elektrozařízení skupiny 2 (televize)	65
Odpadní elektrozařízení skupiny 3 (zářivky)	65

Rozdělení na několik samostatných cílů je velmi důležité. Pokud by totiž cíl sběru elektroodpadu byl jen jeden, bez rozlišení na skupiny (viz např. tabulka níže), objevilo by se samozřejmě riziko, že by to povinné osoby (výrobci/kolektivní systémy) nemotivovalo ke sběru nebezpečného elektroodpadu, jehož sběr a recyklace je finančně velmi náročná. Naopak by spíše sbíraly právě ty sporáky a myčky, na což by následně dopláceli v prvé řadě obce. Nesly by riziko, že se u nich nebezpečný elektroodpad začne kupit, a nikdo ho nebude odvážet a ekologicky recyklovat.

POVINNÉ CÍLE SBĚRU	Rok 2021 a dál %
Odpadní elektrozařízení (všechny skupiny)	65

Návrh Ministerstva životního prostředí je tedy velmi zdařilý a propracovaný. Je rovněž plně v souladu se směrnicí EU, která požaduje, aby se skupiny elektroodpadu obsahující nebezpečné látky (freony, rtuť atd.), sbíraly separovaně a ve vysokých objemech. Pro zbývající skupiny elektroodpadu, které nemají charakter nebezpečného odpadu (velké spotřebiče, malé spotřebiče a IT technika), je stanoven pouze jeden společný cíl sběru, protože u nich není riziko úniku nebezpečných látek a sbírají se vcelku bez problémů a primárně kvůli recyklaci surovin. Ministerstvo životního prostředí takto přichází s velmi efektivním a chytrým řešením, které zajistí, že skupiny elektroodpadu mající charakter nebezpečného odpadu budou skutečně sbírány. V naprosté většině vyspělých západoevropských zemích, jako je např. Velká Británie, Německo, Španělsko atd., jsou již delší dobu nastaveny jasné mechanismy zajišťující, aby povinné osoby byly nuceny sbírat nebezpečný elektroodpad. Třeba v Portugalsku jsou nastaveny samostatné cíle na sběr a recyklaci nebezpečného elektroodpadu. Např. zářivky a lednice se musí v Portugalsku sbírat dokonce na úroveň 70 % (podíl z nových elektrozařízení uvedených na trh), zatímco EU požaduje pouze 65 %. Doufejme tedy, že poslanci a senátoři podpoří návrh Ministerstva životního prostředí, aby byl zajištěn skutečně efektivní sběr nebezpečného elektroodpadu i v České republice.

**Ing. Petr Číhal, obchodní ředitel
kolektivní systém EKOLAMP**